

BESLUT

DATUM: 2025-09-22
AVDELNING: Avdelningen för marknader och avdelningen för penningpolitik
DIARIENUMMER: 2025-01116

Riksbankens värdepappersportfölj i svenska kronor (att meddelas den 23 september 2025 kl. 09:30)

Riksbankens beslut

1. Till punkten 2 i Riksbankens beslut från den 6 november 2024 (dnr 2024-01249) om att Riksbanken ska upprätthålla ett innehav av svenska nominella statsobligationer¹ till ett nominellt belopp om 20 miljarder, görs tillägget att innehavet tillåts fluktuera inom ett intervall på 18–22 miljarder kronor under kortare perioder.
2. Återköpsavtal i svenska nominella statsobligationer får ingås inom ramen för värdepappersportföljen.
3. Riksbanken beslutar att anta Regel för Riksbankens värdepappersportfölj i svenska kronor, enligt bilagan.

Skälen för beslutet

Rättsliga utgångspunkter

Enligt 2 kap. 1 § lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank (riksbankslagen) är det överordnade målet för Riksbanken att upprätthålla varaktigt låg och stabil inflation (prisstabilitetsmålet). Utan att åsidosätta prisstabilitetsmålet ska Riksbanken dessutom bidra till en balanserad utveckling av produktion och sysselsättning (realekonomiska hänsyn). För att nå det målet får Riksbanken i förhållande till finansiella företag bland annat ingå återköpsavtal i finansiella

¹ Exklusive Statsobligation 1059 och Grön statsobligation.

instrument och köpa och sälja svenska statspapper på andrahandsmarknaden (2 kap. 4 § första stycket 3 och 5 riksbankslagen).

Riksbanken ska enligt 9 kap. 1 § riksbankslagen förvalta tillgångar i syfte att kunna fullgöra sina uppgifter och befogenheter, till exempel enligt 2–6 kap. riksbankslagen, samt generera tillräcklig avkastning för att finansiera sin verksamhet. Tillgångarna ska förvaltas med låg risk och med beaktande av Riksbankens ställning som centralbank. Tillgångsförvaltningen är ett medel för att Riksbanken ska kunna fullgöra sina uppgifter och befogenheter och finansiera verksamheten och inte ett mål i sig. Detta innebär exempelvis att uppgifterna och befogenheterna i fråga om penningpolitik och finansiell stabilitet har företräde framför tillgångsförvaltningen.

Handel med nominella svenska statsobligationer

Riksbanken beslutade den 6 november 2024 (dnr 2024-01249) att Riksbanken i penningpolitiskt syfte ska upprätthålla ett innehav av svenska nominella statsobligationer, exklusive Statsobligation 1059 och Grön statsobligation, till ett nominellt belopp om 20 miljarder kronor genom att köpa och sälja sådana värdepapper. I samband med det beslutet meddelade Riksbanken att de närmare detaljerna för handeln som rör det långsiktiga innehavet ska beslutas under tredje kvartalet 2025.

Enligt beslutet från november 2024 ska innehavet av svenska nominella statsobligationer uppgå till ett nominellt belopp om 20 miljarder kronor. För att säkerställa en effektiv handel, exempelvis vid återinvestering av förfall eller för att genomföra anbudsförfaranden, krävs dock att innehavet tillåts variera inom ett visst intervall. Innehavet får således fluktuera inom ett intervall där tillgångarna får uppgå till ett nominellt värde på lägst 18 miljarder kronor och högst 22 miljarder kronor under kortare perioder.

Det finns penningpolitiska motiv för att ingå återköpsavtal (repotransaktioner) i nominella svenska statsobligationer

Erfarenheter från såväl finanskrisen 2008–2009 som krisen i samband med pandemiutbrottet 2020 visar hur viktigt det är att Riksbanken snabbt kan vidta ändamålsenliga penningpolitiska åtgärder.

Hur snabbt en penningpolitisk åtgärd kan beslutas och genomföras är avgörande för effekten av, samt effektiviteten i, den förda penningpolitiken. En god operativ förmåga bidrar till att Riksbanken i situationer med störningar på finansiella marknader kan upprätthålla en väl fungerande transmissionsmekanism i syfte att nå det penningpolitiska målet. Marknadsaktörernas vetskap om att Riksbanken har denna förmåga ökar förtroendet för Riksbanken och därmed förbättras

Riksbankens förutsättningar att upprätthålla en varaktigt låg och stabil inflation, även i normala tider då förändringar i styrräntan är det huvudsakliga verktyget.

Repotransaktioner kan vara en viktig kompletterande penningpolitisk åtgärd om försämrade marknadsförhållanden innebär att den beslutade penningpolitiken inte når ut i ekonomin på avsett sätt. Det är viktigt att Riksbanken har förmågan att snabbt kunna genomföra nödvändiga repotransaktioner om behovet uppstår, och för att upprätthålla denna förmåga behöver Riksbanken i viss utsträckning genomföra repotransaktioner i svenska nominella statsobligationer. Att Riksbanken har en god operativ förmåga att genomföra repotransaktioner bidrar dessutom till Riksbankens uppgift att verka för att det finansiella systemet är stabilt och effektivt.

Repotransaktioner leder till en marginellt ökad kreditrisk på Riksbankens balansräkning och ska hanteras i enlighet med Riksbankens Finansiella riskpolicy samt genomföras på ett sätt som undviker påverkan på banksystemets likviditetsposition gentemot Riksbanken. De eventuella förluster som skulle kunna uppstå för Riksbanken till följd av repotransaktioner bedöms vara begränsade och förväntas inte ge upphov till några märkbara konsekvenser för Riksbankens balansräkning. I relation till den samhällsekonomiska kostnaden av att inte kunna genomföra repotransaktioner vid behov är risken för förluster än mer försumbar. Den operativa förmåga som Riksbanken behöver för detta syfte bedöms inte kunna uppnås på annat sätt.

Sammanfattningsvis ska Riksbanken genomföra repotransaktioner i svenska nominella statsobligationer för att upprätthålla sin operativa förmåga. Repotransaktionerna inom denna portfölj är inte avsedda att fungera som en marknadsvårdande åtgärd och ska alltså inte uppfattas som ett verktyg som marknadsaktörer kan ha tillgång till vid behov av likviditet eller som en åtgärd som kan användas för att hantera störningar i marknaden.

Bestämmelser för handel och repotransaktioner ska dokumenteras i en regel

Handel och repotransaktioner ska genomföras på ett sätt som säkerställer att Riksbanken kan upprätthålla en god operativ förmåga. Bestämmelserna för handel och repotransaktioner ska utformas med hänsyn till finansiella risker, vara kostnadseffektiva och genomföras på ett sätt som inte sänder penningpolitiska signaler. För att undvika att sända sådana signaler ska köp och försäljning inte ske under Riksbankens s.k. tysta perioder (sju kalenderdagar innan ett penningpolitiskt beslut offentliggörs) och löptiden för repotransaktioner ska inte sträcka sig längre än till det datum då en ny styrränta träder i kraft. Vidare ska repotransaktionerna genomföras på ett sådant sätt att de har en begränsad påverkan på den penningpolitiska skulden. För att uppnå detta ska transaktionerna inkludera både repor och omvända repor.

De närmare bestämmelserna för hur handel och repotransaktioner ska genomföras framgår av Regel för Riksbankens värdepappersportfölj i svenska kronor, se bilagan till detta beslut.

Åtgärderna bedöms vara förenliga med proportionalitetsprincipen i 1 kap. 8 § riksbankslagen.

Beslutet har fattats av direktionen (riksbankschefen Erik Thedéen, förste vice riksbankschefen Anna Breman samt vice riksbankscheferna Per Jansson, Aino Bunge och Anna Seim) efter föredragning av seniora rådgivaren Mattias Erlandsson. I den slutliga handläggningen har den tillförordnade chefen för avdelningen för marknader Anders Gånge medverkat.